

Anmälningpolicy för misstänkta EU-bedrägerier

SEFI-rådets anmälningpolicy

Februari 2011

Ekobrottsmyndigheten
Swedish Economic Crime Authority

Anmälningpolicy för misstänkta EU-bedrägerier

Bakgrund

Regeringen har inrättat Rådet för skydd av EU:s finansiella intressen (SEFI-rådet) i syfte att främja en effektiv och korrekt användning av EU-relaterade medel och för att samordna åtgärder mot bedrägerier, missbruk och annan oegentlig hantering av sådana medel i Sverige. Rådet består av företrädare för Ekobrottsmyndigheten, Ekonomistyrningsverket, Fiskeriverket, Jordbruksverket, Länsstyrelsen i Västerbottens län, Migrationsverket, Rikspolisstyrelsen, Svenska ESF-rådet, Tillväxtverket och Tullverket.

Enligt art. 325 i fördraget om Europeiska Unionens funktionssätt ska unionen och medlemsstaterna bekämpa bedrägerier och all annan olaglig verksamhet som riktar sig mot unionens ekonomiska intressen på sätt som beskrivs närmare i artikeln. Bland annat sägs att medlemsstaterna är skyldiga att vidta samma åtgärder för att bekämpa bedrägerier som riktar sig mot unionens ekonomiska intressen som de vidtar för att bekämpa bedrägerier som riktar sig mot deras egna ekonomiska intressen.

Genom detta dokument har myndigheterna i SEFI-rådet enats om en gemensam policy, som bl.a. innebär att misstänkta EU-bedrägerier ska anmälas till Ekobrottsmyndigheten. Rådet rekommenderar att myndigheterna antar riktlinjer i enlighet med policyn.

De brott som kan vara aktuella är bedrägeri (9 kap. 1-3 §§ BrB) om gärningen rör EU:s finansiella intressen och subventionsmissbruk (9 kap. 3a § BrB).¹ Notera att även försök till bedrägeri eller grovt bedrägeri är straffbart, dvs. ett brott kan ha begåtts även om det aktuella bidraget eller förmånen inte har betalats ut eller har återkrävts.

Vad är syftet med anmälningspolicyn?

Syftet med denna anmälningpolicy är att den ska fungera som ett stöd och hjälpmedel för myndighetshandläggare och myndighetsledning för frågor relaterade till misstänkt brottslighet som har anknytning till stöd som helt eller delvis finansieras av EU-medel bl.a. genom att:

- Ge vissa riktlinjer för när en brottsanmälan kan aktualiseras.
- Uppnå likformighet och säkerställa att misstänkt brottslighet inom området hanteras likartat och korrekt vid berörda myndigheter.
- Säkerställa att en eventuell brottsanmälan utgör tillräckligt underlag för en fortsatt hantering av ärendet.

¹ Av 9 kap 1 § BrB framgår att den som medelst vilseledande förmår någon till handling eller underlåtenhet, som innebär vinning för gärningsmannen och skada för den vilseledde eller någon i vars ställe denne är, dömes för *bedrägeri* till fängelse i högst två år. I 9 kap 3a § BrB anges att den som, i strid med föreskrift eller villkor, använder ett bidrag eller utnyttjar en förmån som finansieras över eller på annat sätt påverkar EU:s budgetar för ett annat ändamål än det som bidraget eller förmånen har beviljats för, döms för *subventionsmissbruk* till böter eller fängelse i högst två år.

Vilka omständigheter ger anledning att misstänka brott?

En brottsanmälan bör göras så snart en omständighet, som kan utgöra ett brott, har inträffat.

Omständigheter som kan ge anledning att misstänka brott är exempelvis:

- Att stödmottagaren frånfaller begäran om utbetalning eller vissa påstådda redovisade kostnader eller inte kan styrka kostnader.
- Att stödmottagaren vid förfrågan lämnar ändrade, svävande eller oklara uppgifter till stödmyndigheten eller inte kommer in med begärda kompletteringar.
- Knapphändiga eller bristfälliga underlag, t.ex. fakturor, handskrivna kontantnotor, utdrag ur bokföringen eller liknande, som inte uppfyller de krav som ställs i lagstiftningen eller i regelverket för stödberättigande kostnader gällande fondmedel.
- Att det inte går att få kontakt med fakturautställaren.
- Att stödmottagaren vid kontroll inte kan visa upp den utrustning för vilken bidrag beviljats.

Tänk på!

Det är åklagare vid Ekobrottsmyndighetens ansvar att utreda om den misstänkte uppsåtligt (medvetet) eller av oaktsamhet (slarv) orsakat felaktigheten. Den anmälande myndigheten ska enbart bedöma om det finns anledning att anta att ett brott kan ha begåtts, rent objektivt. Någon bedömning av om den misstänkte medvetet orsakat felaktigheten bör alltså inte göras av den anmälande myndigheten. Observera också att även försök till bedrägeri och grovt bedrägeri är straffbart, dvs. det kan röra sig om en brottslig handling trots att några pengar ännu inte betalats ut eller har återkrävts.

Hur bör man gå tillväga om man misstänker att ett brott har begåtts?

Det kan ofta vara lämpligt att en inledande kontakt tas med Ekobrottsmyndigheten, innan en eventuell brottsanmälan rörande misstänkta EU-bedrägerier görs. Syftet med en sådan kontakt är att diskutera de brister som uppmärksammas och i förekommande fall vilken typ av uppgifter en brottsanmälan bör innehålla. På grund av att sekretess kan råda mellan myndigheter bör inte identitetsuppgifter eller liknande diskuteras på detta stadium, utan det räcker med att uttrycka sig i allmänna ordalag om företeelsens art etc. Kontaktuppgifter till ansvariga personer på Ekobrottsmyndigheten återfinns på myndighetens hemsida.

www.ekobrottsmyndigheten.se/Lag-och-ratt/EU-bedragerier/

Vilka uppgifter bör finnas med i en brottsanmälan?

En brottsanmälan rörande misstänkta EU-bedrägerier ska göras till Ekobrottsmyndigheten. För att underlätta den fortsatta handläggningen av ärendet är det lämpligt att en brottsanmälan innehåller följande information:

- Personuppgifter avseende den misstänkte eller eventuella organisationsuppgifter.
- En kort redogörelse för den misstänkta brottsligheten samt tidpunkt och plats för det misstänkta brottet.
- Vilket stöd som sökts och gällande regler.
- Kontaktperson på den anmälande myndigheten.

Till anmälan bör följande handlingar bifogas:

- Kopia av handling där de oriktiga uppgifterna lämnats t.ex. ansökningshandlingar eller underlag för stödberättigande kostnader (såsom fakturor och utdrag ur bokföring).
- Kopia av myndighetens alla beslut i ärendet t.ex. beslut att bifalla aktuell ansökan eller beslut om återkrav.
- Kopia av andra handlingar av betydelse t.ex. skriftväxling och tjänsteanteckningar.

Vad gäller beträffande sekretess?

Uppgifter i en brottsanmälan skyddas av förundersökningssekretess, oavsett om uppgiften finns hos polis- och åklagarmyndighet eller hos den anmälände myndigheten.

Förundersökningssekretessen innebär att sådana uppgifter som skulle kunna skada utredningen om de röjdes, är skyddade. Detta innebär bl.a. att den anmälände myndigheten inte ska underrätta den berörde stödmottagaren eller motsvarande om att en anmälan har skett.

MYNDIGHETERNA SOM INGÅR I RÅDET FÖR SKYDD AV
EU:S FINANSIELLA INTRESSEN (SEFI-RÅDET)

